

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 25 K Félévre . . . 150 K
 Negyedévre . . . 75 K Egész évre . . . 300 K
EGYES PÉLDANY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlössy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Álhumanizmus

A kommunista igazgatásért elnöki döntéssel csak dorgálásra ítélt gimnazista tipikus alakja az ugynevezett proletárdiktatúrának. Alig felszedt, éretlen gyerekek békéjének tájékozóját, válogatóját, becsmérlő kifejezésekkel szidták, mocskolták az ezeresztendő magyar alkotmányt, nemzeti történetünk kimagasló alakjait, a nemzeti hagyományokat, s egytől egyig egyazon iskola névelő gyanánt labbal taposták, izléstelen, durván csufondáros szavakkal illeték a vallás tanításait, a vallásos szertartásokat, s a vallásos lélek áhítatait. Kétségbe kellett volna esnünk, ha nem láttuk volna, hogy ezek a diszcemeték, ezek a mindenre kapható, erkölcsileg teljesen zülött ifjucok alig egy-két kivétellel a talmudisták tanítványai, s a rabbi fertőzött lelkű növendékei. Kétségbe kellett volna esnünk fajunk, nemzetünk és hazánk jövője fölött. Mi várt volna reánk, ha a keresztyén magyar ifjúságban, a nemzet reményében és büszkeségében ilyen mély barázdákat tudott volna szántani a defaitismus? Mi várt volna reánk, ha az iskolák vallás-erkölcs helyett a Kunfi-féle evolúció-elméletet tanítják, s az iskola padjairól teljesen számtalják a hittel járó idealizmus? Még a gondolat is rettenetes, milyen lehetett volna a valóság, a következmény?

A megújulás legelső teendője volt ez a veszedelmet elhárítani az országról. Legelső teendője volt a vallás vezető szerepét visszaállítani és biztosítani a gyermeknevelés erkölcsi irányzatát. Természetesen ez csak úgy történhetett meg, hogy az utban álló akadályokat, destruktív tanárokat, tanítókat s javíthatatlanul romlott lelkű növendékeiket eltávolítottuk az iskolákból. (Illetőleg el kellett volna távolítani, mert hiszen a végzett munka nagyon felületes volt s mindmáig nagyon hiányos!) Hiszen egyetlenegy elég ahhoz, hogy az egész munkát, s a munka minden eredményét halomradöntse, vagy legalább is veszélyeztesse. Csak egyetlenegy gunyoló, csufolkodó hang kell ahhoz, hogy a kételkedés útjába álljon a hitnek, s megrontsa a gyanútlan gyermeki lélek egyensúlyát. Csak egyetlenegy felsőbb osztályos diák szükséges ahhoz, hogy a rossz iránt természetesen hajlandóbb alsó osztályos növendék helyrehozhatatlanul fertőzve és megrontva legyen. Az iskolák mai szerencsétlen túlszűkösége és avul pedagógiai rendszere folyóan a tanár nem foglalkozhat kellően egy-egy növendékével, s a diák sok esetben nem jó barát barátját és haladásában segítő társát látja tanárjában, hanem zsarnokát és kérlelhetetlen biráját, aki csúszó irónjával állandóan fenyegeti. Könnyen érhető tehát, hogy sokkal inkább hallgat vele egy sorú növendék társára, mint legjobbnak tartott tanárjára is.

Minden bizonnyal ezeket vetette latba a debreceni református főgimnázium tanári kara, amikor kommunista igazgatásért az intézetből való eltávolításra ítélte egy növendékét. Jól látta azt az erkölcsi veszedelmet, amelyet egy ilyen növendéknek az intézetben való további jelenléte okoz. Jól látta, hogy a megdorgált diák a saját győzelmének és az általa propagált eszmék védelmének fogja az enyhe ítéletet tulajdonítani, s vérszemet kapva annál bátrabban fog diák társai körében a tanári tekintély rovására kérkedni és magának híveket szerezni. A tanári kar látta, tudta mindezeket, s nem akarván ezért összes növendékét feldolgozni, igazságos és mindenképen indokolt ítéletet hozott.

A liberális szellemű igazgatótanács azon-

ban, élén az elkötelezett lelkű zsidóbarát püspökkel, nem akarta tudni és látni a tanári kar indokait. Elnöki döntéssel úgy határozott, hogy a kommunista-csemete, a keresztyén vallást csufoló zsidó fickó csak hadd vonuljon be diadalmasan közhögő ábrázattal a vallás-erkölcs évszázados szenteit csarnokába, s rontsa fertőzve ott tovább a levegőt, tanuló társai romlatlan lelkét, mert hát úgy kívánja a humánus páholytestvér gondolkodás. „Hisz úgy is ejő az idő, amikor a mai rendszer hívei fölött fognak itélkezni azok, akiket most elítélnek!”

Lelkünk minden érzésével, józan eszünk

igazság-kereső ítéletével tiltakozunk ez ellen a szabadkőműves szellemű ítélet ellen. Tiltakozunk az ellen, hogy a leltűnt bűnös kor ál-liberálisizmusa és ál-humanizmusa ismét diktálni tudjon iskoláinkban. *Keresztyén fajunk, vallásunk és hazánk jövője érdekében követeljük a romlott lelkű növendéknek az ország összes középiskoláiból való kizárását.*

Fiatal még, keresse más téren boldogulását! A püspök urnak és páholytestvér-csatlósainak pedig azt üzenjük: szégyeljük magukat amiért a református magyarság nimbuszát ismét ily otrombán megtépázták!

A Tisza-gyilkosság tárgyalása

Friedrich István a bíróság előtt — Nem tud semmit a gyilkosságról

Budapest, aug. 11. (Nemz. St. tel. jel.) A Tisza pör 10 ik napján az érdeklődés teőpontra hágott. Már reggel 7 órakor csapatostól jött a hallgatóság, amelyek sikerült belépőjegyet szereznie. Nyolc órára teljesen megtelt a nagy tárgyaló terem.

Megjelent ott Dáni Balázs és Acél tábornok, Károlyi Imre gróf, Rákosi Jenő stb.

A tárgyalást egyenlőre 10 órakor nyitották meg. A tárgyalásvezető olyan iratokat olvas fel, amelyeket Ulain Ferenc dr, a Tisza-család képviselője nyújtott be a bíróságnak, s amelyek szerint Dobó több ízben pénzt kapott. Dobó megjegyzi az iratokra, hogy jogos követeléseit igazoló számláira kért pénzt.

Mondada tárgyalásvezető bevezetési Friedrich István tanult. Figyelmezteti, hogy tanuként fogja kihallgatni, s olyan kérdésekre, amelyekből erkölcsi vagy anyagi kár hármlik reá, nem köteles válaszolni.

Friedrich: Minden kérdésre felelek.

Mondada: Kérem, van-e valami közvetlen tudomása a Tisza-gyilkosságról?

Friedrich: Semmi, — fogalmam sincs róla. Csak azt tudom, amit az újságban olvastam.

Mondada: Tagja volt-e Nagyméltóságod a Nemzeti Tanácsnak?

Friedrich: Sohasem voltam.

Mondada: Hát a katonatanácsról s a 11-es katonabizottságról nem tud?

Friedrich: Katonatanácsról, mint olyanról nem tudok.

Tárgyalásvezetőnek arra a kérdésére, hogy október 24—31. között megtudná-e mondani, melyik napon járt be az Astoriába, azt válaszolta, hogy október két első hetében többször járt a Károlyi párt helyiségében, mert annak kültagja volt. 28-án történt a lánchidi esemény, annál szerepelt. Az izgalomtól rosszul lett s ágyban fekvő beteg is volt. Majd a Mátyásföldön tartózkodott, ahol nagy társaság is volt nála. Október 31-én kiment a gyárába, ott volt egyenlőre 12-ig. Akkor ebéd után bement Budapestre. A Köruton találkozott Csilléry Andrással, aki akkor a hadügyi osztály vezetője volt. Majd a lakására ment, ahol telefonon felszólította valaki Károlyi megbízásából, — nem tudja hogy ki, — hogy vegye át a hadügyministerséget.

— Fel fogom keresni Károlyit, válaszoltam neki, — mondotta Friedrich.

Csillérytől kérdezősködött, milyen állapotok vannak a hadügyminiszteriumban és a hadseregben?

— Nagy bajok vannak, válaszolta az, teljes az anarchia . . .

— Akkor telefonon tolatáscsoltam, hogy elvállalom a belügyministerséget. Délután fel

3 felé együtt mentünk az Astoria felé, ahol a tömeg azt ordította, hogy halál Lukásich fejére. Majd az Astoria előtt kérdeztem, hogy hol van a katona tanács? Egyesek azt mondták, hogy a városházán, mások, hogy a régi képviselőházban. Bementünk az Astoriába, az háromnegyed 6 felé volt, ahol együtt volt az egész forradalmi társaság. Bemutattam, s azt mondták, hogy csak úgy tudok onnan kimenni, ha kimegyek a balkorra s leteszem az esküt a Nemzeti Tanácsra. Innen elmentem a hadügyminiszteriumba, ez fél 7 tájban volt. Bementem Szurmay szobájába, ahol nagy tanácskozást tartottak: miként lehetne a forradalmat megakadályozni?

— Ugy mentem bele a hadügyministerségbe — ezt meg is mondtam volt — ha megbízható csapataim lesznek. Nem kellett volna több, mint 200 ember s az egész zsidó társaságot széjjel lehetett volna ugrasztani. Nem tudom, ki árulhatta el a Szurmayval folytatott beszélgetést Károlynak, mert Károlyi berontott hozzánk, nagyon ideges volt s igazgatótanács jelentette ki, hogy Linder lett a hadügyminiszter, mert a szociáldemokraták így kívánják.

— Hét óra után megszólalt a telefon és jelentették a hadügyminiszteriumba, hogy Tisza Istvánt meggyilkolták. Általános konsternáció közepette megállapítottuk, hogy Tiszán is segíthetünk volna, épügy mint Lukásichon, ha tudtuk volna a dolgot. Majd megérkezett Linder Béla aki bemutatkozott mint hadügyminiszter. Én elfogadtam a hadügyi államtitkárságot, hogy megmontsem, ami még megmenthető.

Mondada: Nagyméltóságod kiket ismer a vadlottak közül?

Friedrich Hüttnerre mutat: Ezt ismerem! Majd Vágóra mutatva megjegyzi, hogy őt látta a hadügyminiszteriumban, ahol „bolond Jakabnak” nevezték. Dobóra vonatkozólag megjegyzi, hogy ellenséges viszonyban állanak, mert Dobó volt az, aki a proletárdiktatura idején kiszolgáltatta őt Korvin Klein Ottónak.

Mondada: Ezek azt állítják, hogy mikor Tisza meggyilkolásáról beszéltek, Nagyméltóságod azt a kijelentést tette, hogy itt az ideje a tetteknek s van ember a végrehajtásra. Résztvevett a gyűlésen?

Friedrich: Az egész kitalált mese. Ezekkel az emberekkel sohasem beszéltem ilyenekről. Sztanykovszkyra kijelenti, hogy őt most látja először.

Mondada Hüttnerhez: — Vallomását fenn tartja?

Hüttner: Igen.
 Majd Hüttner megjegyzi, hogy azt sem tudja: Friedrich othon volt-e a kommunizmus alatt, vagy sem.

Friedrich elmondja, hogy államiitkarsága alatt többször jöttek hozzá tisztek kisebb nagyobb segélyért. Ezeknek a pénztárból adott ki segélyt, de úgy tudja, hogy Laene Hugó is fizetett ilyen pénzeket. Fényesnek is adott a magáéból, mikor panaszkodott. Dobó is feljött hozzá, s elmondta, hogy Heltai megakarja gyilkoltatni őt, s feljárnótia magát testörnek jópénzért. Ő azt válaszolta, hogy nem tud fizetni. Majd később eladta, hogy az anyja beteg és ismét pénzt kért.

Majd a Horváth-Sanovicsról való ismeretéről beszél.

Később hallotta, hogy jegyzőkönyv van arról, hogy ő azért fizetett neki, mert Tisza gyilkosa volt.

Mondadának arra a kérdésére, hogy tud-e olyan levélről, amelyben Tisza meggyilkolásáért százezer koronát ígért, kijelenti, hogy fogalma sincs arról a levélről. Ő irt egyszer egy levelet, amelyben Dobó ajánlotta, mint aki a forradalom ideje alatt hű ember volt.

Majd Mondadának a következő kérdésére, hogy mivel az első tervezetek nem jártak eredménnyel, ő azt mondta, hogy adjanak neki pénzt, kijelenti Friedrich, hogy sohasem hallott ilyesmiről és pénzt sem kért arra.

Utána Stankovszky adja elő Tisza meggyilkolásáról tett vallomását. A tárgyalás folyik.

A debreceni vöröskereszt közgyűlése

Tegnap délután tartotta a Magyar Szent Korona Országai Vöröskereszt Egyesületének debreceni fiókja közgyűlését, amelynek fő tárgya a tisztújítás lett volna. A gyűlés igen viharos lefolyásúnak ígérkezett. A szabadkőműves vezetésnek ugyanis minden követ megmozgatott, hogy a tiszta keresztyén irányzat képviselői be ne juthassanak a vezetőségbe s ők továbbra is nyugodtan folytathassák kised játékaikat. A tisztújítást egy indítvány folytán augusztus 24-ére halasztották ugyan, de bizonyos, hogy a jövőben csak a keresztyén irányzat lelkes katonái kezében lehet a Vörös Kereszt lobogója. D. u. 5-kor nyitotta meg Márk Endre elnök és Steinfeld Mihályné társelnök a közgyűlést. Márk Endre meleg szavakkal üdvözölte a megjelent tagokat. Bejelenti a közgyűlésnek, hogy írásbeli kérvény érkezett be hozzá, amelyben az igazoló eljárás megindítását kéri az egyesület tagjaival szemben. Majd meleg szavakkal emlékezik meg az egyesület elhunyt tagjairól.

Tatay Zoltan dr ismerteti ezután a közgyűlés évi jelentését. Eszerint az egyesület 1918. évben 68,769 koronát, 1919-ben 75,781 koronát adott segélyezési célokra. Az egyesület vagyona jelenleg 46,934 korona 17 fillér.

Ezután ismét Márk Endre szólal fel, s bejelenti, hogy úgy ő, mint a tisztikar többi tagjai lemondanak állásukról. Kéri a közgyűlést, hogy ejtse meg a tisztújítást s ennek a vezetésére korelnökököt válasszon.

Szentkirályi Tivadart, a választmányi ülésen letárgyalták már a személyi kérdéseket és sikerült is bizonyos megállapodásra jutni, ez a bejelentés újból változást jelent. Elmondhatja, hogy a közgyűlés Márk Endrének igenis tartozik elismeréssel, de ugyanazt az elismerést másoknak is meg kell adniuk. Indítványozza, hogy Somossy László pöntárosnak, valamint Than Gyulának, akik szintén buzgó munkáságot fejtettek ki az egyesület érdekében, a közgyűlés elismerését fejezze ki.

Bruckner Ernő dr indítványozza, hogy Tüdös Kálmán tiszti főorvosnak is köszönetét nyilvánítsa a közgyűlés.

Láng Sándor dr rámutat arra, hogy egyik reggeli újságban téves információ alapján közlemény jelent meg a választmányi gyűléséről, mert a választmányi gyűlés impozans bizalmát nyilvánította Somossy Lászlóknak s reméli, hogy ismét pénztárosi minőségében láthatja.

Ezután Komlóssy Dezső korelnök foglalja el az elnöki széket s rövid beszédében üdvözli a tagokat. Bosznay Istvánné indítványt nyújt be, hogy a közgyűlés a tisztújítást halassza el 14 nappal, vagyis augusztus 24-ig s addig Komlóssy Dezső elnöklésével egy héttagnó bizottság vezesse az egyesület ügyeit.

A közgyűlés az indítványt elfogadja s a

bizottságba Szentkirályi Tivadart, Bruckner Ernő dr-t és Uhlarik Bélát, a hő'gytagok közül pedig Fráter Erzsébetet, Sass Bélánét és Bosznay Istvánnét választotta be.

A szováti birtok és az Altruista Bank

Ki akarják játszani a kisgazdákat -- A városi közgyűlés

Hubert Ottó kormánybiztos főispán tegnap délelőtt 9 órakor nyitotta meg Debrecen város törvényhatósági bizottsági közgyűlését. — A polgármesteri jelentést Dr Balogh Sándor olvasta fel.

A szováti földek

Azután Ekly József bizottsági tag interpellált a földhitel intézetek országos szövetségének eladott szováti birtokkal kapcsolatban. A vevő intézet, az ugynevezett Altruista-Bank nem tarja meg azokat az intenciókat, amelyeket a törvényhatósági bizottság érvényesíteni kívánt, amikor a szováti földbirtokot ennek a banknak adta el. A város szándéka az volt, hogy a szováti föld parcellázásával mennél több kisgazda jusson földhöz.

Ezzel szemben az történik, hogy maga Nádházy Béni szováti főjegyző, illetve a köréje csoportosult érdekeltség több száz hold földet igyekszik megszerezni magának a szováti birtokokból. Ugyanakkor, amidőn a város Nádházy egyik rokonának a most is bérletében levő 318 hold földet, holdankint 6200 koronás árban biztosította, az Altruista bank a debreceni gazdák részére 7200 koronáért akarja adni, a föld holdját, tehát több mint 1,800.000 korona haszonnal. A föld osztályozása sem történt méltányosan. Kérdezi, hajlandó-e a tanács a közgyűlés határozatának teljes érvényt szerezni, a debreceni gazdák érdekeit megvédelmezni és oda hatni, hogy a miniszter csak akkor hagyja jóvá az eladásra vonatkozó közgyűlési határozatot, ha az Altruista-bank is be tartja az altruizmus jelszavát.

Dr Magoss Öyörgy tiszti főügyész az interpellációra válaszolva elmondta, hogy előtte sem ismeretlenek azok a sérelmek, melyekre Ekly József rámutatott, Hozzá is fordultak panaszkokkal s e panaszok folytán a városi tanács máris megtette azt, ami módjában állott. Az Altruista-bank igazgatójához levelet intézett, amelyben felsorolta a panaszokat. Elsősorban nyomtatékosan figyelmeztette a Bankot, hogy három debreceni kisgazda, aki szintén reflektál a földre, teljesen elesik a vételtől. A földek értékének teljes megállapítása is igazságtalanul történt. A vörös szikföld holdját 2100 koronára becsülték, holott nem annyit ér. Ennek a megállapításnak az eredménye az, hogy a debreceniek 7000—7200 koronáért kapják a földet.

Hozzáfüzte a levélhez, hogy ha az Altruista bank nem orvosolná ezeket a sérelmeket, a város a földművelésügyi miniszternél fog orvoslást keresni. A főügyész helyesnek találja, ha az interpelláció kapcsán a közgyűlés utasítja a tanácsot az eladásra vonatkozó közgyűlési határozatnak egészében való érvényesítésére.

Az interpelláló Ekly József tudomásul vette a választ és újból kérte a legerélyesebb fellépést az Altruista Bankkal szemben.

A választ a közgyűlés is tudomásul vette.

A közgyűlési hivatal igazgatója

Ekly József bizottsági tag áttért ezután másik interpellációjára. Eladta, hogy a városi köztisztviselési vállalat igazgatója nagyon sok visszaélést követ el azóta is, mióta ellene a fegyelmi vizsgálat folyamatban van. Kérdezi a közgyűlést, hogy mi a szándéka ez ügyben? Márk Endre polgármester kéri a közgyűlést a fegyelmi vizsgálat meggyorsításához való hozzájárulásra. A közgyűlés megadja a hozzájárulást. Ezután dr Csóka Samu ismerteti az új kormány névsorát és a kormány azon leiratát, melyben a város támogatását kéri munkájához.

A rendőrségi palota

Több kisebb indítvány után rátérnek a rendőrségi palota átadási ügyére. Ez ügyben azt a határozatot hozta a közgyűlés hogy a tanács közvetlenül a belügyminiszterrel vegye fel az érintkezést.

Apróbb ügyek

Feliratot intéznek a kereskedelmiügyi miniszterhez, hogy engedje meg a kőműves mes-

Komlóssy Dezső kéri a lemondott tisztviselőket, hogy az esetleg felmerülő ügyek végzésében segítsenek nekik. Azután a közgyűlést berekeszti.

tereknek a könnyebb kőműves munkák önálló végzését. A debreceni katonazenekar felszerelésére 100 000 koronát szavaztak meg, a katonai sport klub vándordíja részére pedig 10,000 koronát.

Kimondta a közgyűlés, hogy a lóirtási átalányok ügyében vizsgálatot indít, eleget tesznek-e a lóirtási átalányt élvezők a szabályrendeletben előírt követelésnek és csak azok kapnak-e lóirtási átalányt, akik lovat is tartanak. Ekly József kéri két utmester ügyében a vizsgálat elrendelését, mert lovat nem tartanak.

Hosszabb vita keletkezett a városi tulajdonságú épületek kéményseprési munkálatait végzők járandóságának felemelése körül. A tanács méltányosságból javasolta a kérelem teljesítését, azonban dr Tervev Tamás ellenezte, mert a folyamodók (akiknek egyike Bagoly nevű, debreceni szovjettag is volt.) szerződéses vállalkozók és a város helytelenül kötött velük szerződést, mert őzv. Morvay Söténné a kéményseprésre jogosult, aki 6000 koronáért vállalkozott ugyanazon munka végzésére, melyet a város 6800 koronáért adott ki. Komlóssy Imre dr indítványára az ügyet, miután nincs kellőleg előkészítve levették a napirendről és elrendelték a vizsgálatot.

Elhatározta a közgyűlés, hogy a „Liget“ és „Vermesoldal“ nevű városi birtoktestekre új árverést hirdet.

Felvették a községi kötelékbe 300 kor. felvételi díj lefizetése ellenében Nagy Miklóst, Jablonkay Ignác Sándort 1000 és őzv. Grill Nándornét 200 korona díj lefizetése mellett, ellenben elutasították Katz Lajos, Grünberger Lajos, Dvorkin István (Izsák), Policzer Jakab és Spitz Mayer kérelmeit.

Néhány nyugdíj és szabadságolási kérvény elintézése után több orvosi oklevelet hirdettek ki, mire a közgyűlés háromnegyed 11 órakor véget ért.

Ne politizáljanak a papok!

A Debreceni Protestáns Lap, mely dr Kun Béla főszerkesztése mellett és így természetesen Baltazár Dezső püspök szellemében politizál, legutóbbi számában, vezető helyen azt mondja, hogy a keresztyénségnek a büntől nemcsak megváltó, de meg is óvó szelleme azért nem képes megvalósulni, mert „az egyház szolgáló ahelyett, hogy az egyház és vallás ügyében forgódnának, a pártpolitika harcosai akarnak lenni.“

Majd azt mondja, hogy nem lehet igazi keresztyén pap, aki „a gyűlölködést és uralomvágyat keltő pártpolitikának testestől-lelkéstől odaadja magát.“ — „Az egyház szolgájának... nem feladata a politikai meggyőződések érvényesítésének rabul ejtő mozgalmait intézni és irányítani“ ...

Tisztelt Kun Béla főszerkesztő ur, nem titkolhatjuk el örömlünket, hogy e kérdésben tökéletesen egy véleményen lehetünk Önnel. A papnak nem a népgyűlési dobogón, hanem a templomi szószéken a helye. Nem kortesekkel való tárgyalás, hanem a hivek bajjaival való törődés a nemes feladata. Törvényhatósági közgyűléseken való szavazás, tisztújítás, irányítása, polgármestereknek való bizalmi nyilatkozatok tétele, választások intézése, tanácsköztársaság távirati üdvözlése, oláh királynak való udvarlás, magyar királyság pártjának szervezése, kisgazdapárti képviselőjelöltként való felajánkozás, csakugyan nem méltó a nemes értelemben vett lelkipásztori álláshoz, ép oly kevésbé, mint a bank mint szövetkezet igazgatósága sem.

De... hogy is mondjuk... attól tartunk, hogy a következőkben nem leszünk egy véleményen... Mi ugyanis úgy véljük, hogy mindez nemcsak az egyszerű papokra, hanem ép úgy áll a — püspökökre is.

HIREK

Bosnyák katonák

vannak a fővárosban ismét, mint valamikor régen a budai kaszányában. Akkor döngő, erős, büszke léptekkel meneteltek a gyakorlóterekre s a budai gyerekek félelemmel vegyes tisztelettel dugták ki fejüket az alacsony házak ablakain, hogy lássák a mohamedán piros fezt, a marcona arcot és a széles, ötös termetet. Ugy látszott — talán el is hittük — hogy a csupa izom, csupa nyerszerű emberekben nincs is szív, mely dobogjon, nincs is lélek, mely érezzen. S a gyászos októberi reggelen, mikor felbomlott a rend az országban, összepakkoltak és hazamentek a budai bosnyák katonák. Azóta el is felejtettük őket. S csodák csodája, most ismét ott vannak a fővárosban. Egy egész századra való piros-fezes bosnyák katonák. Sétálnak, tekintgetnek, jókedvűen beszélgetnek, mintha ott-hon volnának. Arcukon az öröm, a megelégedettség derűje, mohamedán fezüknön piros-fehér zöld színű magyar nemzeti szalag s ajkukon a lelkes kiáltás:

— Éljen Magyarország!

És elmondják, hogy a bosnyák nép szeret bennünket s nem akar szerb uralom alatt élni, hanem hozzánk akar tartozni...

... Oh, te kicsinyhittű magyar, félted-e még Erdélyt, a Bánátot, a Felvidéket?...

— A debreceni államszámviteli vizsgáóbizottság. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a m. kir. pénzügyminiszter a Debrecenben felállított államszámviteli állami vizsgálóbizottság elnökévé Nagy József pénzügyigazgatót, rendes taggá és elnökhelyettesé Holts István p. ü. igazgató helyettesét, rendes tagokká továbbá dr. Márffy Ede egyetemi ny. rendes tanárt és Kelmen Béla p. ü. számviteli tanácsost nevezte ki.

— Felfüggesztett önkormányzat. A népjóléti miniszter a debreceni kereskedelmi alkalmazottak betegsegélyző pénztárának önkormányzati jogát felfüggesztette és a pénztár élére kinevezett Kresznerics Ferenc miniszteri biztost megbízta, hogy vizsgálja meg, milyen magatartási tanúsítottak az orvosok és tisztviselők a vörös rémuralom és az oláh megszállás alatt.

— Vörös világ Mikepércsen című közleményünkre vonatkozólag dr. Gáspár Géza, a debreceni munkásbiztosító-pénztár volt igazgatója közli, hogy ő Mikepércsen sem házhelyeket, sem földosztást nem követelt és a mikepércsi lakosság figyelmét nem irányította a káptalani birtokra, haszonbér fizetés vagy nem fizetés iránt soha senkivel szót nem váltoit. Végül ezt írja: „Egyáltalában sem magam, sem Nánási József ref. igazgatótanítóval együtt sem szociálista, még kevésbé kommunista propagandában részt nem vettem“. Hát ily módon, a türelmes papiroson, még azt is letagadhatja a vörös Gáspár, hogy nem ő kommunizálta el a Láng-szanatóriumot, hanem dr. Láng Sándor kommunizálta el tőle a vörösgombot és a munkáspénztár igazgatófőorvosi állását; továbbá nem ő volt az egészségügyi munkások (orvosok) szakszervezetének elnöke, sőt az oláh tisztekkel sem ő tartott ismeretiséget, a vámnál se az ő kocsiját engedték keresztül az oláh vámcsendlegények és a kocsi sem levágott disznók voltak, hanem kolibri-tojások. Nem, dr. Gáspár még a kommunista cimborák kimentése érdekében (Jánosi Zoltán, Balog Arihur) sem járt el, sőt éppen ő, mint Debrecen Hőfőhárkója követelte a leghangosabban letartóztatásukat...

— Ügyvédi hír. Dr. Kiss Sándor volt büntető törvényszéki bírósági elnök, a törvényszéki kitépelt, s ügyvédi irodát nyitott Piac-utca 31. szám alatt.

— Cementszükséglet bejelentése. A Baross Szövetség választmányja felhívja a Szövetség összes tagjait, hogy cementszükségletük mennyiségét hivatalos helyiségünkben (Kossuth-u. 7. szönyegüzlet) f. hó 14-én déli 12 óráig bejelenteni szíveskedjenek. Egyben tudatjuk, hogy a f. hó 15-re hirdett rendkívüli közgyűlést a vásár miatt f. hó 22-én tartjuk meg a Kereskedő Társulat dísztermében d. e. 11 órákor.

— Arajánlati felhívás husszállításra. Az országos menekültügyi hivatal debreceni kirendeltsége kedvezményes húst kíván biztosítani a menekülteknek, e végből nevezett hivatal felhívja az érdeklődő mészárosokat, hogy arajánlatukat f. hó 16-án déli 12 óráig a hivatalos órák alatt adják be, ahol bővebb felvilágosítást is nyerhetnek. Dr. Darkó Jenő miniszteri biztos kirendeltség vezetője.

— Az aratási sőt az egyesületnek sikerült a Debrecen és vidéke mezőgazdaságának hitel-szövetkezet közbejöttével meghozatni. Akik igényt tartanak rá gazdáink között, jelentkezzenek a titkári hivatalban e hó 17-ig bezárólag hétköznapokon délelőtt 8—11 óráig, ahol az utalványokat megkapják. Debreceni Gazdasági Egyesület.

— Ki adja ki a városi fát? Mióta a keresztény nemzeti irány megcsufolására a városi pénztárban a fa kiadását Frenkel Ferenc nevű izraelita nyavidias teljesíti, azóta az eddiginél is feltűnően nagyobb számmal folonganak a pénztár előtt a hitsorsosok. Különösen feltűnt ez akkor, amikor még régi áron (az új ár magasabb!) adták a városi fát. Eddig mindig fegyelmi felelősség alatt álló tisztviselő adta ki a fát, hogy bizhassák most ezt a munkát ideiglenesen alkalmazott zs. napidijásra? A városi főpénztárnál nem az első eset már, hogy tisztviselő munkáját napidijásra bízzák. Régebben Weisz Rozál nevű napidijas az ellenőri teendőket látta el, míg Olaszországba nem ment szabadságra. Ugyanakkor utazott el az az olasz hadifogoly is, aki a háború után is itt ragadt. Sokan összefüggést kerestek ebben, mert Weisz Zsli a butorait is eladta és a lakát is másnak engedte át. Ez a női napidijas is zsidó volt. Talán a szabadkőmivesinasi munkát végzi valaki a zsidópártolással a számvetőségnél? Felhívjuk az ügyre a kormánybiztos főispán szíves figyelmét.

— Janátka Aisjos debreceni művirágkereskedő annak kijelentésére kéri föl lapunkat, hogy ő nem pályázott a városi főkertészi állásra.

— Dohány kiosztás néhány nap múlva megkezdődik a pénzügyminisztérium által a debreceni gazdák részére csépléshez átengedett mennyiségből. Az utalványt egyesületünk titkári hivatala délelőtt 8—11 óráig adja ki, a dohány kiszolgáltatását pedig Debrecen és vidéke mezőgazdáinak hitelszövetkezete (Csapó-u. 30.) fogla eszközölni. — Debrecen Gazd. Egyesület.

— Menekültek figyelmébe! Dr. Karácsonyi Miklós orvos ur (lakik József kir. herceg-u. 10.) szíves volt kijelenteni, hogy a menekülteket ingyenes orvosi gyógykezelésben részesíti. Ugyancsak ő és Balogh Lajos fogorvos ur fogászati műtermükben a menekülteknek 40 százalék kedvezményt biztosítottak. Amidőn azért nevezett uraknak nyilvánosan is hazafias köszönetemet fejezem ki, erre menekültek figyelmét felhívom azzal, hogy e kedvezményt csak a menekült igazolvány felmutatásával lehet igénybe venni. Dr. Darkó Jenő miniszteri biztos, hivatalvezető.

— Rendőri hírek. Vigyázatlanság. Schürger Gábor székesfejérvári lakos, nővérével átutazóban a debreceni pályaudvaron vonatra szállás közben leejtette karjából köpenyét, melynek jobb zsebéből kiesett Frommer-pisztolya. A fegyver elsült és megsebesítette nővére Schürger Kára jobb lábát. A mentők a kórházba szállították. — Vadállat az emberben. Bruniczky Jeremiás, debreceni születésű, Csillag-utcai lakos muzsikus egény, e hó 9-én a Szent-Anna-utcai temetőben egy XXXXXX 8 éves leánykán erőszakot követett el. A rendőrség átkísérte Bruniczkyt az ügyészségre, hol eljárás van ellene folyamatban. — Az Arany-Bika tolvajai: Névtelen feljelentés alapján a rendőrség házkutatást tartott Kosik Árpádné Nyil-utcai lakosnál, kinél 22 darab ezüst evő-készletet talált, melyek az Arany-Bika tulajdonát képezik. Kosiknél előállították a rendőrségen, hol elmondta, hogy nála lakott egy Mariska nevű szobaasszony, akitől több ezüst evőeszközt kapott, melynek egy részét, miután férjével a névjelzést róluik eltűntette, Viegler Mihályné Nyil-utcai lakosnak adott el, kinél a rendőrség meg is találta a lopott evőeszközöket. Az eljárást megindította a rendőrség ellenük. Betörés. Rácz J. és Juhász József tisztihelyettesek feljelentést tettek ismeretlen tettesek ellen, hogy távollétük alatt Arany János-utcai lakásukat feltörték és onnan 300 korona értékű holmijukat ellopták. A rendőrség körözi a betörőket.

KIS HIREK

Adóamnesztiát ad a kormány az új vagyonszerzésre előt azoknak, akik vagyonszerzést elkövettek, de csak az esetben menekülnek a jövedéki büntető eljárásból, ha eltitkolt vagyonszerzést bevallják.

Honvédfalva lesz a neve annak a községnek, amit a Dunántul alapítanak a világháborúban megrokkant és nyugdíjas tiszteknek.

A borshordók hitelesítése a legújabb rendelet szerint a tulajdonosnál, a helyszínen is eszközölhető ezután.

Hivatalosan is megszűnt a bojkott 8 án. Beismerik, hogy egyetlen polgári állam sem támogatja a vörös-zsidó merényletet. Nagy kudarc a nemzetközi szakszervezeteknek.

Országos körözését rendelték el Jelinek Mortonak, aki egy negyed milliárdig károsította meg a kapzsi valutaspekulánsokat.

Az Ausztriába szülő utlevélre, miután a bojkott megszűnt, megint nem kell külön belügyminiszteri láttaozás.

Elfogták Lászlót, a Rézmanéktól, aki az Angol Magyar Bank kárára a napokban egy fél milliót sikerült szerezni.

Angol kölcsönt kap, még pedig 5 millió fontsterlinget Németország, hogy megfizethesse a franciáknak járó esedékes kártérítést.

A magyar munkások óriási tömegei fordulnak el zsidó „vezéreiktől“. Legutóbb a nagykarizsai kecskényes zsidó fejezték ki azt a követelményüket, hogy tiltsák be a destruktív sajtót és osszassák fel az internacionálista szervezeteket.

Egy hold szántóföld ára Hódmezővásárhelyen 18—20 ezer korona.

Drágább lett a gyümölcs Budapesten, míhelyt megszűnt a bojkott s lehet Bécibe szállítani.

Bernolák Nándor

Friedrich mentelmi jogának felfüggesztését javasolja

32 képviselő zárt ülést kért a Friedrich ügyben

— A nemzetgyűlés mai ülése —

Budapest, aug. 11. (Nemz. St. tel. jel.) A nemzetgyűlés mai ülését délelőtt 10 órákor nyitotta meg Rakovszky István elnök. Az elnöki jelentések, valamint az indítvány- és interpellációs-könyvek felolvasása után Karafiáth Jenő szólal föl és megindokolja 2 indítványát, melyet a ház elfogad. A harmadikat ellenben, mely a tesztelvény megalkotásáról szól a nemzetgyűlés Haller miniszter felszólalása után, pénzügyi nehézségekre való tekintettel elvetette.

Ezután áttérték Friedrich István mentelmi ügyének tárgyalására. Az első szónok

Bernolák Nándor volt, aki hevesen kikel Váry Albert kir. főügyész ellen, aki akkor is főügyész volt, amikor olyan események történtek a fővárosban, amelyeknek nem lett volna szabad megtörténniük. Váry alatt történt pl. hogy Léka-Leitner kiszabadult a börtönből...

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy közhivatalt betöltő személyeket csak akkor támadhat meg, ha a bizonyítékok kezében vannak.

Bernolák kijelenti, hogy bizonyítékok nincsenek, mire az elnök Bernolák Nándort utólag rendreutasítja.

Bernolák azután felhívja a nemzetgyűlés figyelmét arra, hogy a Tisza-gyilkosságra vonatkozólag fontos bizonyítékok vannak birtokában, de csak akkor olvashatja fel azokat, ha az ügyet letárgyalják. A nemzetgyűlés nem mondhatja ki Friedrich István bűnösségét, vagy büntelenségét, csak arra szorítkozhatik, hogy nyomos okok alapján kiadja a bíróságnak. A mentelmi bizottság javaslatát nem helyesli, s azt ajánlja, hogy a Ház korlátozások nélkül függessze fel Friedrich mentelmi jogát. Utána Beniczky Ödön szólal föl, s elmondja, hogy egyik balatoni fürdőhelyen együtt volt Friedrich Istvánnal. Egy este automobil állott meg Friedrich lakása előtt, s Friedrich kénytelen volt elhagyni a fürdőt és Budapestre menekülni.

Friedrich lakását ma is bizonyos emberek őrzik, akik a szomszédos kertekben alusznak, s Friedrich villáját senkisé meg nem hagyhatja el. (Felkiáltások: Ez a mentelmi jog?) — Követeli,

hogy erre vonatkozólag sürgősen tegyenek jelentést a Háznak. — **Zikány Gyula** személyes kérdésben szólal fel, majd **Tomcsányi Vilmos** igazságügyminiszter válaszol a cenzura ügyében hozzátüntetett interpellációkra, s ajánlja a mentelmi-bizottság javaslatának elfogadását. Az elnök azután minthogy 32 képviselő zárt ülést kért, elrendeli a karzatok kiürítését. Zárt ülés után 3 óraker megállapítják a holnapi ülés napirendjét s áttérnek az interpellációkra. Két interpelláló nem volt jelen, a harmadik, **Csernus Mihály** a hadibizvegyek és árva segélyének felemelését sürgette. Azután az elnök az ülést berekesztette.

SPORT

Csütörtöki footballmérkőzés. DVSC—DKASE mérkőzés lesz ma csütörtökön délután 6 óraker az ügletéri pályán. — Mindkét csapat a jobb csapatát állítja ki, mert a revánsvágyon kívül erősen ambicionálja őket a Színház és Sport ezüst serlege.

Színház

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

Vig-est a Vigszínházban. Érdekes szórakozásban lesz része vasárnap este a közönségnek a Vigszínházban, ahol az „Egyetértés színjátszó társaság” tagjai és a Vigszínház elsőrendű tagjai Vig est címen tartanak érdekes előadást. Fellépnek: Gombos Lola, T. Sinkó Gizi, Árkossy Olga, Vadkerti Endre, Szvitlik Ferencz, Szolárszki László és Thuróczi Gyula. A mulatságos program szünetében Kiss Béla muzsikája mellett a földszinti nagy körfolyosón confetti corzó lesz. Jegyek szombaton előre válthatók a pénztárnál.

Burlingtoni jaguár. Kalandor regény 4 részben 24 felvonásban. A nagy amerikai kalandor filmek legszenzációsabbját mutatja be ma az Apolló. Budapest közönségét négy héten keresztül a Royal Apollóban valóságban lázba ejtette ez a gyönyörű film. A főszerepeket Pearl White és Robert Robertson játsszák. Előadások 7 és 9-kor. Jegyelővétel.

APOLLO

Csütörtök—Vasárnapig
Cirkuszapachok 10.
Amerikai kalandortörténet
8 felvonás.
Befejező rész.
Előadások 7 és 9-kor.

URANIA

Csütörtök—Vasárnap
Burlingtoni Jaguár
Amerikai kalandortörténet
4 részben
24 felvonásban
Előadások 7 és 9-kor.

Eladó a Bodán potom árért

1064 négyszögöl föld, rajta egy kis lakás, mely kevés javítással lakhatóvá tehető, egy szoba, konyha, az egész rögtön átvehető

ára 20 ezer korona!

Van pedig a Bodán-szomszérságon a IV-ik dűllőben, azelőtt az ifj. Monori Imre ut tulajdona volt, éppen szemben van a Monori család fehér bádognetős nyaralójával. Van benne néhány gyümölcsfa, szőlőtelepítésre igen alkalmas lenne.

A „Boda szőlőskert” a Debrecen—Böszörmény között levő Zelemér megállóhoz gyalog 20 perc járás.

Ezen ingatlan felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló.

Iroda: Veres-utca 9. szám.

Ha olcsó és izléses

Rózsa Virágcsarnokba

Kossuth-utca 2. sz. (Városháza épület) Művirágkoszorúk viszonteladásra a legolcsóbb gyári árban.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59.

A 6407—1920. M. E. sz. rendelet értelmében a széntermelés és szénellátás ügyeit a Szénügyek Katonai Felügyelője, a Széntermelési Kormánybiztos és a Szénelosztási Kormánybiztos ur intézik.

A m. kir. közlekedési miniszterium 46123/I. b) 1920. sz. rendelete alapján a makói hagymakörzetben a folyó évben termelt fokhagyma közszükségleti célokra igénybevételek. A makói hagyma körzetbe Csanád, Csongrád vármegye egész területe, Torontál vármegyének a megszállás alól felszabaduló rész és Arad vármegyének eleki járása tartozik.

Karó árverés!

Ma csütörtökön, u. 4 óraker epreskerti farraktárban (Colónia mellett) különböző méretű kerítésnek is alkalmas karók nyilvános árverésen eladatnak. Városi erdőhivatal

Művészlapok, cigarettahüvelyek és szipkák nagy választékban kaphatók
őzv. FILFINÉ, PÉTERFIA 32.

KARDOS LÁSZLÓ-nál

Kossuth-utca 9.

NAGY VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK:

Pamut és lenvásznak, siffonok, batistok NŐI és FÉRFI fehéreneműek. Intézeti kelengye leányok és fiúk részére. Zefir barchet, karton, flanel. Fürdő ruha, kötény, fejkendő. Asztalnemű, ágynemű. törülköző, törül. HARISNYA, ZSEBKENDŐ. Matráckelme, lószőr, szalmazsák. Cérna, himzópamut, csipke, himzés.

MENYASSZONYI KELENGYE

Alapított 1831. Telefon 113.

IFJ. NÁNÁSSY LAJOS
villanyszerelő mester
Műhely és Iroda Péterfia-ut 37.

A Mester-ut. elején a Mester-ut-ból benyíló legelső utcában, a Mester-ut. sarkához 3-ik ház a

Garay-ut. 28. számú

szép magas, földszintes ház eladó, modern 3 szobás utcai lakással, előszoba, konyha, kizikamara, felszerelt fürdőszoba, belső angol klotzettel, teljesen alapincézve, ezen utcai lakásban lakik a ház tulajdonos urnéje és ezen lakrész összes mellékhelyiségeivel május 1-re át lesz adva a vevő részére beköltözhetőre.

Ha azonban a vevőnek szüksége volna lakásra, úgy részére rögtön kiüríthetünk az udvari többi lakrészekből egy szobát és egy világos pinceszobát

3 épület, több lakosztály, villanyvilágítás, jó vízi szivattyús kut, vízvezeték-csatorna bevezetve, külső angol klotzetek, letéglázott udvar.

ára 320 ezer korona,

E ház érdemes a megtekintésre!

Ezen ház felett is a Nagy Lajos Országos Adásvételi Vállalat rendelkezik, ott köthető meg a vétel, ott teendő le a foglaló.

Iroda: Veres-utca 9. szám.

Ha szép akar lenni?

Korzó arczkremit és szappant használjon!

PARFUMOK prima minőségűek, Pipere szappanok, Mindenféle pipereolajok, kőtiszterek, irrigátor felszerelések, gummi áruk, GAZDASÁGI CZIKKEK, kreolin stb. legolcsóbban, szerezhetők be a

Korzó Droguerióban Piac-utca 42.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Pezsgős

üveget vesz a „Török pezsgógyár.”

Üvegeket

bármilyen nagyságban vesszünk. Tiszti étkezde. Pavillon laktarya.

Keresek bérletet

5-től 50 holdig mikepécsi és szoboszlói köves utak közötti részen. — Cim a kiadóban.

Makulatura

különként kapható lapunk kiadóhivatalában,

Koros Sándor

férfi-szabó üzletében Piac-ut. 69.
Baját készítésül elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Bélyeggyár és véső-intézet

PAULÓ I.
Batthyányi-ut. 22.
Telefon: 1365.

Blattner József

üveg, tükör és porcellán kereskedése, üvegezési és képerreztetési vállalata. **Csapó-utca 1. szám.** Raktáron jelenleg kész ablakok, vizes és boros poharak, lámpacsövek, gummiárúk stb. Viszonteladónak engedmény.

RANKAI GYULA

bankbizományi irodája
Debrecen Degenfeld-
tér 6. (Kenyérpiacz.)

IDEGEN PÉNZEK:

Dollár, lei, sokol, lira, márka, frank stb. ÉRTÉK-PAPIROK. Kölcsonközvetítés. Vállalatok finanszírozása. MEGBIZÁSOK. Díjmentes tanács minden bankügyben.

Kátránypapír

Oltott mész

Darabos mész

vagontételekben azonnali szállításra megrendelhető

Bartha István

építkezési anyag kereskedőnél
Ispotály-ut 3b. Telefon 785.

Új lisztkönyveit előjegyzésre

elfogadja

Kontsek Géza cég Kossuth-utca

Kovács és Kazánszenet, Akác

műfat, Romancementet, Tüzi-

fát vagontételben és méter-

mázsánsként azonnali szállí-

tásra ajánlok

Polyánszky Orosz tüzifa és szén-

kereskedő Szoboszlai-ut 1. sz. Miklós-utca végén.

Vidéki rendelést is eszközölk.

Eladó ingatlanok:

Szent Anna-utcán nagytelekű bérház — Simonffy-utcán csinos bérház — Széchenyi-utcán nagytelekű bérház — Veres-utcán csi os családi ház — Simonyi-uton emeletes családi ház — 16 holdas kisbirtok tanya nélkül hosszupályi köves uton eladó **Dezső László** irodája, Maróthy-utca 19.